

AUTORYTETY POMAGAJĄ...

"W kraju wielkim roku pamiętnego
Urodził się Bolesław
Syn Dobrawy i Mieszka Pierwszego
Król wielki państwa Polan
Dziś imię króla
jest naszej szkoły ozdobą,
a każdy uczeń jak On
mądrą pragnie być osobą..."
(fragment Hymnu SP 12)

Pierwsza w Częstochowie Szkoła - Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego, otworzyła swe podwoje w dniu 1 września 1960 roku. Szkole nadano imię pierwszego króla Polski - Bolesława Chrobrego. Od 46 lat Bolesław Chrobry jest patronem, opiekunem i bohaterem hymnu naszej szkoły.

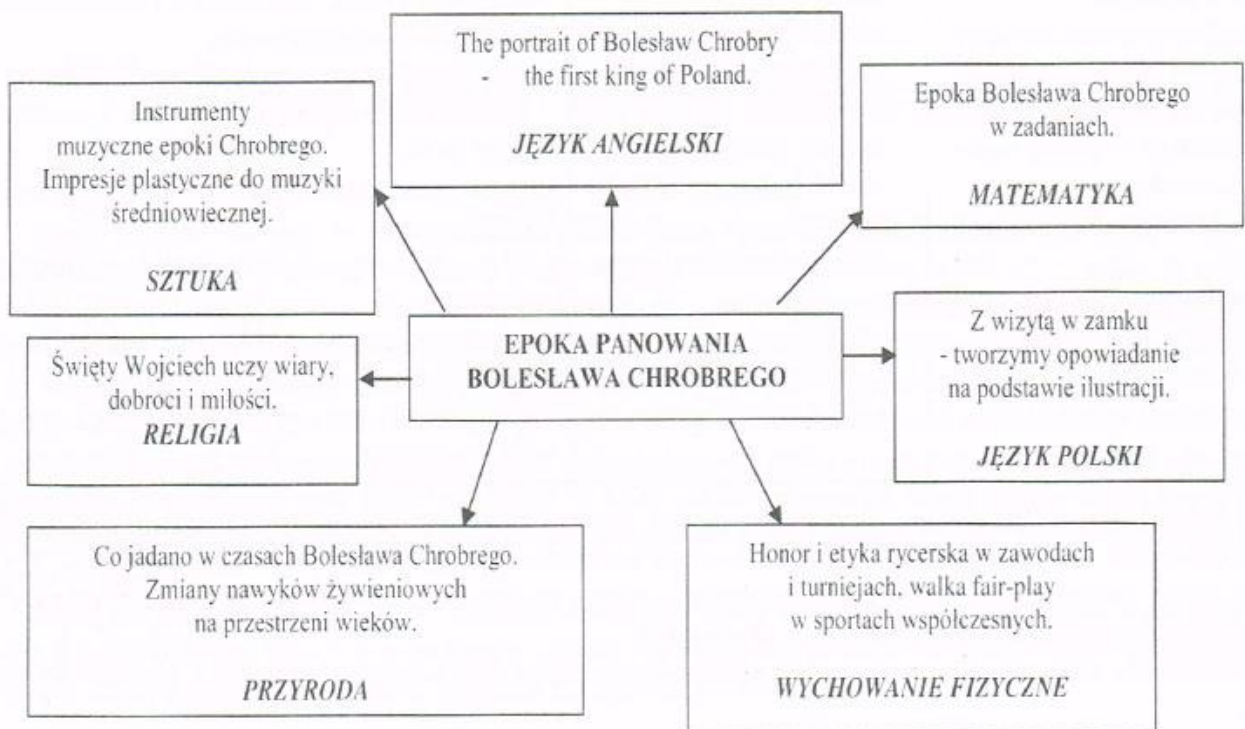
Pisząc o tym, jaki wpływ ma patron szkoły na realizowane treści wychowawcze i dydaktyczne, a w końcowym efekcie na postawy naszych uczniów, nie sposób pominąć roku 2000, od którego wszystko się zaczęło...

Rok 2000 zakończył XX wiek. To rok, w którym państwo polskie obchodziło szereg rocznic, między innymi tysięcną rocznicę Zjazdu Gnieźnieńskiego, natomiast nasza szkoła obchodziła czterdziestolecie istnienia.

Wówczas nasze działania skoncentrowały się wokół projektu, który w sposób zorganizowany i angażujący całą społeczność szkolną przyczynił się do poznania postaci patrona szkoły Bolesława Chrobrego i przygotowania uroczystości jubileuszowych. Na spotkaniu Rady Pedagogicznej w dniu 12 kwietnia metodą warsztatową, wypracowaliśmy moduły integracji wiedzy ucznia na temat Bolesława Chrobrego: międzyprzedmiotowy (przeptywowy), wielopredmiotowy (rozbieżny). Decyzją Rady Pedagogicznej do szczegółowego opracowania wybrany został wielopredmiotowy moduł integracji wiedzy. Rada Pedagogiczna uchwaliła, że w maju każdego roku będzie obchodzony Dzień Patrona Szkoły.

W 2000 roku był to dzień 16 maja.

Poniżej prezentujemy wybrany przez Radę Pedagogiczną multidyscyplinarny model integracji wiedzy ucznia na temat patrona szkoły:

Zostały założone następujące cele:

- poznanie postaci patrona szkoły,
- poznanie faktów historycznych związanych z epoką Bolesława Chrobrego,
- kształcenie postaw patriotycznych oraz szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego,
- rozbudzenie zainteresowań,
- wykorzystanie zdolności uczniów,
- zaangażowanie rodziców do współpracy.

We wrześniu 1999 roku uroczysty apel przygotowany przez Samorząd Uczniowski zainaugurował prace nad projektem. Opisana zostanie tylko ta część projektu, która ściśle związana jest z postacią Bolesława Chrobrego.

W grudniu przeprowadzono konkurs plastyczny pod tytułem "Bolesław Chrobry w oczach dzieci". W marcu uczniowie wykonali drzewa genealogiczne swoich rodzin, wzorując się budową drzewa genealogicznego pierwszego króla Polski. W tym samym miesiącu powstał hymn szkoły, którego autorami byli nauczyciele muzyki i religii. Poloniści, katecheci i uczniowie klas ósmych opracowali scenariusz i rozpoczęli przygotowania inscenizacji pod tytułem "Karty z życia Bolesława Chrobrego". W kwietniu została przygotowana wystawa plastyczna, prezentująca prace uczniów na temat "Bolesław Chrobry w oczach dzieci". Działania nauczycieli i dzieci, związane z patronem szkoły, postępowały równoległe z przygotowaniem do uroczystych obchodów jubileuszu szkoły.

16 maja 2000 roku był dniem szczególnie ważnym - Świętem Patrona Szkoły, dniem integracji wiedzy wokół postaci Bolesława Chrobrego. Integracją objęto wszystkie zespoły klasowe i wszystkich nauczycieli. W tym dniu treści lekcji oscylowały wokół patrona szkoły Bolesława Chrobrego i jego epoki. Planowa i zespołowa praca nauczycieli i integracja treści nauczania wokół patrona szkoły gwarantowały skuteczność i efektywność projektu. Pozwoliło to zainteresować wszystkich uczniów i nadać projektowi element autorstwa całej społeczności szkolnej. Ważną rolę odegrali rodzice naszych uczniów, którzy pomagali szkole na każdym etapie prac zmierzających do zaprezentowania efektów całego projektu.

W czasie realizacji projektu uczniowie:

- poznali sylwetkę Bolesława Chrobrego oraz epokę historyczną, w której żył,
- rozwijali swoje zainteresowania i uzdolnienia poprzez udział w konkursach,
- kształcili umiejętność współpracy w grupie, planowania własnej pracy, korzystania z różnych źródeł informacji.

Prezentacja projektu odbyła się podczas uroczystości jubileuszu szkoły w dniu 26 maja 2000 r. Podsumowanie stanowią: raport, kronika projektu oraz monografia życia i panowania Bolesława Chrobrego, opracowana przez uczniów i nauczycieli.

Rok szkolny 1999/2000 zapoczątkował szkolną tradycję corocznych obchodów Dnia Patrona Szkoły. W jednym z majowych dni każdego roku szkolnego uczniowie podczas nauki, zabawy, współpracy i rywalizacji w sposób spójny poznają lub przypominają postać i epokę Bolesława Chrobrego. Przygotowanie Święta Patrona Szkoły wymaga od zespołu nauczycielskiego współdziałania, przygotowania zintegrowanego zestawu zadań w zakresie rozwijania wiedzy, kształcenia umiejętności i postaw, które odwołują się do wcześniejszych doświadczeń uczniów, wzbudzają ich zainteresowanie i powodują, że kolejny Dzień Patrona Szkoły nie traci nic ze swej atrakcyjności.

Poniżej prezentujemy streszczenie przykładowego konspektu, do lekcji języka polskiego w klasie piątej, opracowanego przez panią Agnieszkę Frejlich:

Temat: Z WIZYTĄ W ZAMKU KRÓLEWSKIM - TWORZYMY OPOWIADANIE NA PODSTAWIE ILUSTRACJI

Czas trwania: 2 x 45 min (zamieszczamy tylko tok lekcji pierwszej)

Cele lekcji - uczeń powinien:

znać	rozumieć	umieć
<ul style="list-style-type: none">- wydarzenia i osoby o zasadniczym znaczeniu dla losów narodu i państwa polskiego,- różne źródła zdobywania wiedzy o przeszłości,- charakterystyczne elementy kultury i życia codziennego epoki średniowiecza,- terminologię związaną z omawianą epoką,- zasady tworzenia opowiadania,- charakterystyczne cechy opisu wyglądu człowieka,- słownictwo związane z opowiadaniem i opisem.	<ul style="list-style-type: none">- znaczenie aktu koronacji pierwszego króla Polski,- związki teraźniejszości z przeszłością naszego państwa,- lokalizację czasowo - przestrzenną omawianych wydarzeń,- powody, dla których Bolesław Chrobry został koronowany,- potrzebę uatrakcyjnienia opowiadania,- przyczyny uznania Bolesława Chrobrego za godnego bycia patronem szkoły.	<ul style="list-style-type: none">- planować własną wypowiedź ustną i pisemną,- ustalić zakres treści, wybrać formę i styl wypowiedzi,- dokonać selekcji informacji według stopnia ich ważności,- formułować pytania i odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi,- przekazywać relacje z wydarzeń przedstawionych na ilustracji oraz z wydarzeń fikcyjnych, wymyślonych przez siebie,- dostrzegać różnice między językiem pisanim a mówionym,- świadomie posługiwać się środkami komunikacji niewerbalnej,- stosować różne rodzaje zdań w zależności od celu wypowiedzi,- wzbogacać wiedzę o przeszłości poprzez właściwy odbiór ilustracji.

Środki dydaktyczne: ilustracje, mapy, encyklopedia, słownik wyrazów bliskoznacznych, portret Bolesława Chrobrego, ilustracja przedstawiająca wojów, fragment Kroniki Galla Anonima, rozsypanka, tablica, zeszyty i przybory uczniów.

Metody pracy: pogadanka, obserwacja, pokaz, opowiadanie, praca z tekstem, drama, słuchanie, pisanie, „burza mózgów”.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa, grupowa (po 4 osoby).

Pojęcia kluczowe: opowiadanie, opis, intryga, woj, korona, diadem, turniej, król, koronacja, berło, cesarz, kronika, Gall Anonim, patron.

Tok lekcji pierwszej:

1. Losowy podział klasy na grupy czteroosobowe. Wyłonienie sprawozdawców.
2. Wyeksponowanie ilustracji /J. Matejko - Koronacja/ i rozdanie grupom jej kserokopii.
3. Stworzenie żywego obrazu /uczniowie ustawiają się tak, jak na postaci na ilustracji, posługują się gestami, mimiką/.
4. Próba zrelacjonowania przez dzieci wydarzeń przedstawionych na ilustracji.
5. Przedstawienie przez prowadzącego lekcję historycznych wydarzeń będących inspiracją dla malarza.
6. Krótkie wyjaśnienie terminu „kronika”.
7. Odczytanie fragmentu „Kroniki” Galla Anonima „O czasie i szlachetności sławnego Bolesława”.
8. Wymienianie cech Bolesława Chrobrego, które spowodowały, że uznany został przez Galla Anonima za władcę doskonałego.
9. Wyjaśnienie pojęcia „patron”.
10. Podsumowanie /praca w grupach/: uczniowie pisemnie odpowiadają na pytanie:
„Co spowodowało, że Bolesław Chrobry został uznany godnym bycia patronem naszej szkoły?”

Każdego roku, w Święto Patrona Szkoły, wychowawcy świetlicy i nauczyciel bibliotekarz organizują i przeprowadzają ogólnoszkolny konkurs wiedzy pod tytułem „Bolesław Chrobry i jego epoka”. W zdobywaniu, usystematyzowaniu informacji pomagają uczniom nie tylko nauczyciele, ale i rodzice. Należy zaznaczyć, że zasób wiedzy dzieci z roku na rok jest coraz szerszy. Scenariusz konkursu wielokrotnie ulegał modyfikacji.

Oto jego fragment - kilka pytań konkursowych z roku szkolnego 2004/2005, dla uczniów klas V i VI:

Jak nazywali się rodzice Bolesława Chrobrego?

Bolesław wykupił ciało św. Wojciecha od Prusów. Powiedz za jaką cenę?

Jak nazywa się miecz koronacyjny królów polskich?

Jakim przydomkiem nazywali Bolesława jemu współcześni?

Którego roku i podczas jakich świąt kościelnych odbyła się koronacja pierwszego króla Polski?

Który kronikarz pisał o życiu Bolesława Chrobrego?

Gdzie pochowano ciało Bolesława Chrobrego?

Jak miał na imię dziadek Bolesława, książę Polan?

W którym roku założono pierwszą szkołę w Polsce?

Ilu ludzi liczyła pozostająca stale pod bronią drużyna Chrobrego?

Niewątpliwym walorem wychowawczym Dnia Patrona Szkoły jest kształtowanie świadomości i tożsamości narodowej uczniów. Nasze dzieci znają symbole państwowe i oddają im należyty szacunek, znają barwy narodowe, potrafią właściwie zachować się podczas uroczystości szkolnych i imprez pozaszkolnych.

Bolesław Chrobry to skarbnica cech godnych naśladowania. Ma to szczególne znaczenie w czasach zaniku autorytetów i dewaluacji podstawowych wartości nie tylko wśród młodzieży. Patron szkoły sprzyja poczuciu przynależności do jednej grupy, grupy uczniów Szkoły Podstawowej nr 12 w Częstochowie. Nasi absolwenci chętnie do nas wracają. Nie tylko spotykają się ze swoimi wychowawcami i nauczycielami, ale ochoczo biorą udział w przygotowywaniu szkolnych imprez (festynów, dyskotek, uroczystości). Liczna grupa uczniów zostaje w szkole mimo skończonych lekcji, uczniowie często przychodzą do szkoły już na godzinę siódmą rano. Jesteśmy przekonani, że dla wielu z nich szkoła to miejsce bezpieczniejsze lub równie bezpieczne jak dom.

**Joanna BICZAK,
Małgorzata CIEŚLAK,
Iwona KRAWCZYK,
Olga LUCKA -**

**nauczycielki Szkoły Podstawowej nr 12
im. Bolesława Chrobrego w Częstochowie**